

Ks. Krzysztof Gonet
Biuro ds. Rozwoju i Komputeryzacji
Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES

Tezaurus Nauk Kościelnych **Słowo od wydawcy**

Doskonale zdajemy sobie sprawę jak wielkie rozczarowanie spotyka czytelnika, który z nadzieją sięga po tak długo oczekiwany „Słownik słów kluczowych z teologii” i znajduje tę pełną niedoskonałości publikację. Jest to jednak jak wyraźnie zaznaczono w tytule tylko WYDANIE STUDYJNE!!!

Prezentowana publikacja ma wiele braków i powstała po to, aby rozpocząć wreszcie prace i (jak mamy nadzieję) wielką dyskusję nad pełnym słownikiem słów kluczowych dla bibliotek kościelnych, który tak bardzo jest potrzebny dla trafnego rzeczowego opracowania zbiorów bibliotecznych.

Pierwszą dyskusję wywoła pewnie metoda opracowania słownika – powstał on na zasadzie uporządkowania i selekcji słownictwa dotychczas wykorzystywanego w bibliotekach Federacji FIDES a nie jako prezentacja zasobu słów wynikającego z teoretycznych rozważań. Ta metoda spowodowała, że wielu terminów na razie w tym słowniku nie znajdziemy, gdyż być może jeszcze się w naszych bazach katalogowych dotychczas nie pojawiły.

Słownik istnieje jako komputerowa baza danych i w formie tradycyjnej, drukowanej. Wersja komputerowa pozwala na podłączenie słownika jako dodatkowej („podglądanej”) bazy danych do bazy roboczej w programie MAK. Aby w pełni wykorzystać możliwość ułatwionego, sprzyjającego ujednocnieniu haseł w indeksie, jego wykorzystania należy zaopatrzyć się w jedną z najnowszych wersji programu MAK. Pozwalają one na proste przejmowanie kolejnych – przyjętych haseł do swojej bazy.

W formie papierowej można łatwo się zorientować w relacjach przyjętego hasła do innych terminów. Umożliwiają to literowe symbole:

- U – używaj
- NU – Nie używaj
- TK – termin skojarzony
- TS – termin szerszy
- TW – termin węższy

Symbole te są wzorowane na symbolach używanych w „Słowniku haseł przedmiotowych” Biblioteki Narodowej.

Ponadto wersja drukowana zawiera też definicje przyjętych terminów oraz przejrzysty indeks dziedzinowy.

Słownik został opracowany na podstawie zasobu słów kluczowych użytych w bazach katalogowych dziewięciu bibliotek Federacji FIDES w latach 1991-2001. Ta pierwotna baza liczyła ponad 90.000 pojedynczych, różnych słów. Terminy te pochodziły z komputerowych katalogów następujących bibliotek:

1. Kraków – Biblioteka Zgromadzenia Księża Misjonarzy
2. Odra – Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej
3. Opole – Biblioteka Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego
4. Pieniężno – Biblioteka Wyższego Misyjnego Seminarium Duchownego Księża Werbistów
5. Warszawa – Biblioteka „Bobolanum” SJ
6. Warszawa – Biblioteka Franciszkańskiego Centrum dla Europy Wschodniej i Azji Północnej
7. Warszawa – Biblioteka Pisarzy SJ
8. Warszawa – Biblioteka Seminarium Metropolitalnego Archidiecezji Warszawskiej
9. Wrocław – Biblioteka Papieskiego Wydziału Teologicznego

Pragniemy podziękować ks. dr Piotrowi Klimkowi, wykładowcy bibliistyki na Papieskim Wydziale Teologicznym - Sekcja św. Jana w Warszawie, który podjął się trudnego zadania

stworzenia pierwszej, studyjnej wersji naszego Słownika. Autor tego opracowania musiał przeanalizować wspomniane wyżej 90.000 słów kluczowych użytych dotychczas w bazach FIDES, dokonać ich selekcji (pozostało niewiele ponad 600) określić relacje pomiędzy poszczególnymi terminami oraz przytoczyć ich definicje zaczerpnięte z powszechnie wykorzystywanych słowników teologicznych i innych źródeł. Wiedza i doświadczenie które autor zdobył podczas tej pracy mają nieocenioną wartość dla naszych dalszych prac nad rozwojem tego słownika. Mamy nadzieję będzie mógł dalej kierować tymi pracami.

Dziękujemy Panu Janowi Wierzbowskiemu, twórcy programu MAK oraz baz danych, które umożliwiają nam prowadzenie takich prac. Panu Jerzemu Swianiewiczowi dziękujemy za skład edytorski słownika wykonany programami będącymi częścią pakietu programowego MAKDRUK, którego jest autorem. Niniejsza publikacja jest najlepszą prezentacją możliwości programów MAK i MAKDRUK dzięki którym można przygotowywać profesjonalne wydawnictwa bibliograficzne i słownikowe z danych zawartych w bazach tworzonych programem MAK. Obydwa twórcy wymienionych programów są pracownikami Biblioteki Narodowej w Warszawie.

Pragniemy serdecznie podziękować Komitetowi Badań Naukowych i Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które poprzez swoje dofinansowanie umożliwiły powstanie tej pierwszej wersji słownika.

Mamy też nadzieję na uzyskanie w przyszłości dalszej pomocy tych zasłużonych instytucji. Liczymy też na konkretną pomoc naukowych instytucji Kościoła.

Będziemy też wdzięczni wszystkim sponsorom którzy chcieli by pomóc w tak pożytecznym dziele w przyszłości.

Mamy nadzieję, że ta wstępna, robocza wersja Słownika uświadomi nam wielką potrzebę opracowania pełnego „Słownika słów kluczowych z teologii i nauk kościelnych”, który jest niezbędny do ujednoczenia słów kluczowych używanych w katalogach naszych bibliotek i do trafniejszej charakterystyki

rzeczowej opisywanych książek. Mamy też nadzieję, że publikacja ta rozbudzi dyskusję pomocną do jej ulepszania w kolejnych wersjach.

Uwagi, opinie, recenzje, propozycje nowych terminów i ich relacji prosimy przysyłać na adres Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES, 02-793 Warszawa, ul. Żabińskiego 16/40 z dopiskiem „SSK”.